

<p>پایه: دهم رشته: انسانی درس: سوم طراح: غلامرضا یرشی؛ نرگس دهقانیان</p>	<p>بسمه تعالی معاونت آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش دفتر آموزش متوسطه نظری دبیرخانه راهبری کشوری درس عربی</p>	<p>محتوای نوشتار کتاب عربی زبان قرآن (۱) سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰</p>
--	---	---

<p>عنوان / موضوع: محتوای نوشتاری درس سوم کتاب عربی پایه دهم رشته انسانی</p>
<p>اهداف یادگیری:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. متن عربی را درست بخواند و ترجمه کند. ۲. افعال ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید را تشخیص دهد. ۳. فعل‌های متعدی و لازم را بشناسد. ۴. فعل متعدی و لازم را در جمله تشخیص دهد و به درستی ترجمه کند. ۵. کلمات مترادف و متضاد را تشخیص دهد. ۶. مفرد و جمع کلمات را به درستی بنویسد.
<p>چکیده نکات مهم درس در قالب جمله‌های کوتاه:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. ترجمه درس ۲. شناخت افعال ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید ۳. شناخت افعال متعدی و لازم و تفاوت آن‌ها ۴. پاسخ تمرینات

مَطَرُ السَّمَكِ باران ماهی

هَلْ تُصَدِّقُ أَنْ تَرَى فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ أَسْمَاكَ تَتَساقَطُ مِنَ السَّمَاءِ؟! إِنَّ نُزُولَ الْمَطَرِ
 آیا باور می کنی که در روزی از روزها ماهی‌هایی را ببینی که از آسمان پی‌درپی می‌افتند؟! همانا بارش باران
 وَ التَّلَجُّ مِنَ السَّمَاءِ شَيْءٌ طَبِيعِيٌّ؛ وَلَكِنْ أَيْمُنُ أَنْ نَرَى مَطَرَ السَّمَكِ؟! هَلْ تَتَظَنَّ أَنْ يَكُونَ
 و برف از آسمان چیزی طبیعی است؛ ولی آیا ممکن است که باران ماهی را ببینیم؟! آیا گمان می کنی که
 ذَلِكَ الْمَطَرُ حَقِيقَةً وَ لَيْسَ فِلْمًا خَيَالِيًّا؟! حَسَنًا فَانظُرْ إِلَى هَذِهِ الصُّورِ حَتَّى تُصَدِّقَ.
 آن باران حقیقی باشد و فیلمی خیالی نیست؟! بسیار خوب، پس به این تصاویر نگاه کن تا باور کنی.

أَنْظُرْ بِدِقَّةٍ؛ أَنْتَ تُشَاهِدُ سُقُوطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ؛ كَأَنَّ السَّمَاءَ تُمَطِرُ أَسْمَاكَ.
 با دقت نگاه کن؛ تو افتادن ماهی‌ها را از آسمان می‌بینی؛ گویی آسمان ماهی‌هایی را می‌بارد.
 يُسَمِّي النَّاسُ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ الطَّبِيعِيَّةَ «مَطَرَ السَّمَكِ». حَيَّرَتْ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ النَّاسَ سَنَوَاتٍ
 مردم این پدیده طبیعی را «باران ماهی» می‌نامند. این پدیده سال‌هایی طولانی مردم را حیران کرد و برایش
 طَوِيلَةً فَمَا وَجَدُوا لَهَا جَوَابًا.

جوابی نیافتند.

يَحْدُثُ «مَطَرُ السَّمَكِ» سَنَوِيًّا فِي جُمْهُورِيَّةِ الْهِنْدُورَاسِ فِي أَمْرِيكَا الْوُسْطَى.
 «باران ماهی» سالانه در جمهوری هندوراس در آمریکای مرکزی اتفاق می‌افتد.

تَحَدُّثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ أحياناً. فَيُلاحِظُ النَّاسُ غَيْمَةً سَوْدَاءَ عَظِيمَةً
 این پدیده گاهی دوبار در سال اتفاق می‌افتد. پس مردم ابری سیاه بزرگ و رعد و برقی
 وَ رَعْدًا وَ بَرَقًا وَ رِيحًا قَوِيَّةً وَ مَطَرًا شَدِيدًا لِمُدَّةِ سَاعَتَيْنِ أَوْ أَكْثَرَ ثُمَّ تُصْبِحُ الأَرْضُ
 و بادهایی نیرومند و بارانی شدید را به مدت دو ساعت یا بیشتر ملاحظه می‌کنند سپس زمین با
 مَفْرُوشَةً بِالْأَسْمَاكِ، فَيَأْخُذُهَا النَّاسُ لِطَبْخِهَا وَ تَنَاوُلِهَا.
 ماهی‌ها پوشیده می‌شود. پس مردم آن‌ها را برای پختن‌شان و خوردن‌شان می‌گیرند (برمی‌دارند).

حَاوَلَ العُلَمَاءُ مَعْرِفَةَ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ العَجِيبَةِ؛ فَأَرْسَلُوا فَرِيقًا لِمَزارَةِ المَكانِ وَ
 دانشمندان برای شناخت راز آن پدیده عجیب تلاش کردند؛ پس تیمی (گروهی) را برای دیدن مکان و
 التَّعَرُّفِ عَلَى الأَسْمَاكِ الَّتِي تَتَساقَطُ عَلَى الأَرْضِ بَعْدَ هَذِهِ الأمطارِ الشَّدِيدَةِ، فَوَجَدُوا أَنَّ
 شناختن ماهی‌هایی که بعد از این باران‌های شدید روی مردم پی‌درپی می‌افتند، فرستادند، پس یافتند که
 أَكْثَرَ الأَسْمَاكِ المُنْتَشِرَةِ عَلَى الأَرْضِ مِنْ نَوْعٍ وَاحِدٍ، وَلَكِنَّ العَرِيبَ فِي الأَمْرِ أَنَّ الأَسْمَاكُ
 بیشتر ماهی‌های پخش شده روی زمین از یک نوع هستند، ولی عجیب این است که ماهی‌ها
 لَيْسَتْ مُتَعَلِّقَةً بِالمِياهِ المُجاوِرَةِ بَلْ بِمِياهِ المُحيطِ الأَطْلَسِيِّ الَّذِي يَبْعُدُ مَسافَةً مِئَتَيْ
 متعلق به آب‌های مجاور نیستند بلکه متعلق به آب‌های اقیانوس اطلس هستند که به مسافت دویست
 كيلومتر عَن مَحَلِّ سُقُوطِ الأَسْمَاكِ. ما هُوَ سَبَبُ تَشكيلِ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ؟! يَحْدُثُ إِعْصارٌ
 کیلومتر از محل افتادن ماهی‌ها دور است. علت تشکیل این پدیده چیست؟! گردباد شدیدی اتفاق می‌افتد
 شَدِيدٌ فَيَسْحَبُ الأَسْمَاكُ إِلَى السَّمَاءِ بِقُوَّةٍ وَ يَأْخُذُهَا إِلَى مَكانٍ بَعِيدٍ وَ عِنْدَما يَفقِدُ
 پس با نیرویی ماهی‌ها را به سمت آسمان می‌کشد و آن‌ها را به جای دوری می‌برد و هنگامی که سرعتش را
 سُرْعَتَهُ تَتَساقَطُ عَلَى الأَرْضِ.
 از دست می‌دهد پی‌درپی روی زمین می‌افتند.

يَحْتَفِلُ النَّاسُ فِي الهِنْدوراسِ بِهَذَا اليَوْمِ سَنَوِيًّا وَ يُسَمُّونَهُ «مِهْرَجانَ مَطَرِ السَّمَكِ».
 مردم در هندوراس سالانه این روز را جشن می‌گیرند و آن را «جشنواره باران ماهی» می‌نامند.

حَتَّى تُصَدِّقَ: تا باور کنی	تَسَاقَطَ: پی در پی افتاد	أَثَارَ: برانگیخت
ظَاهِرَةٌ: پدیده «جمع: ظواهر»	التَّعَرُّفُ عَلَيَّ: شناختن	إِحْتَفَلَ: جشن گرفت
فِلمٌ: فیلم «جمع: أفلام»	ثَلْجٌ: برف، یخ «جمع: ثُلُوج»	أَرْسَلَ: فرستاد
لَا حَظَّ: ملاحظه کرد	حَسَنًا: بسیار خوب	أَصْبَحَ: شد
الْمُحِيطُ الْأَطْلَسِيّ: اقیانوس اطلس	حَيَّرَ: حیران کرد	إِعْصَارٌ: گردباد «جمع: أعاصير»
مَفْرُوشٌ: پوشیده	سَحَبَ: کشید	أَمْرِيكَا الْوُسطَى: آمریکای مرکزی
مِهْرَجَانٌ: جشنواره	سَمِيٌّ: نامید	أَمَطَرَ: باران بارید
نُزُولٌ: پایین آمدن	سَوْدَاءٌ: سیاه (مؤنثِ أَسْوَد)	بَسَطَ: گستراند
	سَنَوِيًّا: سالانه	بَعْدَ: دور شد
	صَدَّقَ: باور کرد	تَرَى: می بینی «أَنْ تَرَى: که بینی»

x ✓

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَالْخَطَا حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

جمله درست و غلط را مطابق متن درس مشخص کن.

- ۱- يَحْتَفِلُ أَهَالِي الْهُندوراس بِهَذَا الْيَوْمِ شَهْرِيًّا وَ يُسَمُّونَهُ «مِهْرَجَانِ الْبَحْرِ».
 ساکنان هندوراس، ماهانه این روز را جشن می‌گیرند و آن را «جشنواره دریا» می‌نامند.
 غلط
- ۲- عِنْدَمَا يَفْقِدُ الْإِعْصَارُ سُرْعَتَهُ، تَتَسَاقَطُ الْأَسْمَاكُ عَلَى الْأَرْضِ.
 زمانی که گردباد سرعتش را از دست می‌دهد، ماهی‌ها پی‌درپی روی زمین می‌افتند.
 صحیح
- ۳- يَيْسَسُ الْعُلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةِ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ.
 دانشمندان از شناخت راز آن پدیده عجیب ناامید شدند.
 غلط
- ۴- إِنْ نُزُولَ الْمَطَرِ وَ الثَّلْجِ مِنَ السَّمَاءِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ.
 همانا پایین آمدن (بارش) باران و برف از آسمان، امری طبیعی است.
 صحیح
- ۵- تَحَدَّثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ عَشْرَ مَرَّاتٍ فِي السَّنَةِ.
 این پدیده ده بار در سال اتفاق می‌افتد.
 غلط

إِعْلَمُوا

الْفِعْلُ الثَّلَاثِيُّ الْمُجَرَّدُ وَالْمَزِيدُ (١)

گروه اول: ثلاثی مجرد: فعل‌هایی که ماضی سوم شخص مفرد (ماضی مفرد مذکر غائب) آن‌ها فقط از سه حرف اصلی تشکیل می‌شود. مثال: خَرَجَ؛ ذَهَبَ؛ كَتَبَ

نکته: فعل ماضی جَلَسْتُمْ، ثلاثی مجرد است. چون حروف اصلی آن (جَلَسَ) است که به آن ضمیر متصل «تُمْ» اضافه شده است. ضمیر حروف زائد نیست.

فعل مضارع يَكْتُبُونَ، ثلاثی مجرد است. چون «يَ» حرف مضارعه است و ریشه اصلی فعل «كَتَبَ» است. «ون» هم علامت جمع مذکر است.

گروه دوم: ثلاثی مزید: فعل‌هایی که ماضی سوم شخص مفرد (ماضی مفرد مذکر غائب) آن‌ها، علاوه بر سه حرف اصلی، حروف زائد دارند. مانند: اسْتَخْدَمَ (سه حرف اصلی « خَدَمَ » و حروف زائد آن « ا - س - ت »)

اعْتَرَفَ (سه حرف اصلی « عَرَفَ » و حروف زائد آن « ا - ت »)

انْقَلَبَ (سه حرف اصلی « قَلَبَ » و حروف زائد آن « ا - ن »)

تَقَدَّمَ (سه حرف اصلی « قَدَّمَ » و حروف زائد آن « ت » و « تکرار د »)

نکته: «تشدید» نشان‌دهنده تکرار یک حرف است.

الماضی	المضارع	الأمر	المصدر	حروف اصلی	حروف زائد
اسْتَفْعَلَ	يَسْتَفْعِلُ	اسْتَفْعِلْ	اسْتِفْعَال	فَعَلَ	ا-س-ت
افْتَعَلَ	يَفْتَعِلُ	افْتَعِلْ	افْتِعَال	فَعَلَ	ا-ت
انْفَعَلَ	يَنْفَعِلُ	انْفَعِلْ	انْفِعَال	فَعَلَ	ا-ن
تَفَعَّلَ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلْ	تَفَعُّل	فَعَلَ	ت-ع

نکته: به حرکت فعل و وزن آن توجه کنید. توجه داشته باشید که یک فعل با وزن‌های متفاوت، معانی مختلفی پیدا می‌کند. مثلاً « خَرَجَ » یعنی « خارج شد؛ بیرون رفت » ولی « تَخَرَّجَ » یعنی « دانش‌آموخته شد »

عَلِمَ (دانست) ← عَلَّمَ (یاد داد)

أَلْبَاب	الْمَاضِي	الْمُضَارِع	الْأَمْر	الْمَصْدَر
إِسْتِفْعَال	إِسْتَرْجَعَ: پس گرفت	يَسْتَرْجِعُ: پس می گیرد	اسْتَرْجِعْ: پس بگیر	إِسْتِرْجَاع: پس گرفتن
إِفْتِعَال	إِسْتَعَلَ: کار کرد	يَسْتَعِلُّ: کار می کند	اسْتَعِلْ: کار کن	إِسْتِعَال: کار کردن
إِنْفِعَال	انْفَتَحَ: باز شد	يَنْفَتِحُ: باز می شود	انْفَتِحْ: باز شو	انْفِتَاح: باز شدن
تَفَعُّل	تَخَرَّجَ: دانش آموخته شد	يَتَخَرَّجُ: دانش آموخته می شود	تَخَرَّجْ: دانش آموخته شو	تَخْرُج: دانش آموخته شدن

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ:

تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ الثَّلَاثِيَّةَ الْمَزِيدَةَ، ثُمَّ عَيِّنْ نَوْعَ الْبَابِ.

فعل‌های ثلاثی مزید را ترجمه کن، سپس نوع باب را مشخص کن.

باب	استفعال	يَسْتَغْفِرُ: آمرزش می خواهد	اسْتَغْفِرْ: آمرزش خواست	ماضی	مضارع
		اسْتِغْفَار: آمرزش خواستن	اسْتَغْفِرْ: آمرزش بخواه	امر	مصدر
باب	افتعال	يَعْتَذِرُ: پوزش می خواهد	اعْتَذِرْ: پوزش خواست	ماضی	مضارع
		اعْتِذَار: پوزش خواستن	اعْتَذِرْ: پوزش بخواه	امر	مصدر
باب	انفعال	يَنْقَطِعُ: بریده می شود	انْقَطَعَ: بریده شد	ماضی	مضارع
		انْقِطَاع: بُریده شدن	انْقَطِعْ: بریده شو	امر	مصدر
باب	تفعُّل	يَتَكَلَّمُ: سخن می گوید	تَكَلَّمَ: سخن گفت	ماضی	مضارع
		تَكَلُّم: سخن گفتن	تَكَلَّمْ: سخن بگو	امر	مصدر

الْفِعْلُ اللَّازِمُ وَ الْفِعْلُ الْمُتَعَدِّي

- فعل لازم:** فعلی که معنای آن با فاعل کامل می‌شود و به مفعول نیازی ندارد.
 مثال: ذَهَبَ الطَّالِبُ: دانش‌آموز رفت.
- فعل متعدی:** فعلی که معنای آن با فاعل کامل نمی‌شود و به مفعول نیاز دارد.
 مثال: كَتَبَ التَّمِيذُ الدَّرْسَ: دانش‌آموز درس را نوشت.
- نکته:** افعال در باب «انفعال» لازم هستند و به مفعول نیازی ندارند. مانند «انكسر»: شکسته شد.

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَةَ وَ عَيِّنِ الْفِعْلَ الْمُتَعَدِّي.
 خود را بیازما: این جمله‌ها را ترجمه کن و فعل متعدی را مشخص کن.

۱- إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ... ﴿يُوسُفُ: ٤﴾
 متعدی

همانا من یازده ستاره و خورشید و ماه را دیدم؛ آن‌ها را برایم سجده‌کنان دیدم.

۲- ذَهَبَتْ طَالِبَةٌ لِإِطْفَاءِ الْمُكَيِّفَاتِ. دانش‌آموزی برای خاموش کردن کولرها رفت.
 لازم

۳- زَانَ اللَّهُ السَّمَاءَ بِأَنْجُمٍ كَالدَّرَرِ. خداوند آسمان را با ستاره‌هایی مانند مرواریدها زینت داد.
 متعدی

۴- تَنَمَوُ الشَّجَرَةُ مِنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ. درخت از دانه‌ای کوچک رشد می‌کند.
 لازم

۵- اشْتَرَى وَالِدٌ حَامِدًا حَاسِبًا لَهُ. پدر حامد رایانه‌ای را برایش خرید.
 متعدی

حوارٌ

گفت و گو

(في قسم الجَوَازَاتِ^١) در قسمت گذرنامه

الْمُسَافِرُ الْإِيرَانِيُّ

مسافر ایرانی

شُرْطِيّ إِدَارَةِ الْجَوَازَاتِ

پلیس اداره گذرنامه

نَحْنُ مِنْ إِيْرَانٍ وَ مِنْ مَدِيْنَةِ زَابُلٍ.

ما از ایران و از شهر زابل

أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ. مِنْ أَيِّ بَلَدٍ أَنْتُمْ؟

خوش آمدید. شما از کدام کشور هستید؟

أَشْكُرُكَ يَا سَيِّدِي.

سرورم از تو تشکر می کنم.

مَرْحَبًا بِكُمْ^٢. شَرَفْتُمُونَا^٣.

خوش آمدید. به ما افتخار دادید.

أَحِبُّ هَذِهِ اللُّغَةَ. الْعَرَبِيَّةُ جَمِيْلَةٌ.

این زبان را دوست دارم. عربی زیباست.

مَا شَاءَ اللهُ! تَتَكَلَّمُ بِالْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا!

ماشاءالله. خوب به زبان عربی صحبت می کنی!

سِتَّةٌ: وَالِدَايَ وَ أُخْتَايَ وَ أَخَوَايَ^٥.

شش: پدر و مادرم و دو خواهرم و دو برادرم.

كَمْ عَدَدُ الْمُرَافِقِينَ^٤؟

تعداد همراهان چند نفر است؟

نَعَمْ؛ كُلُّ وَاحِدٍ مِّنَّا بِطَاقَتِهِ بِيَدِهِ.

بله؛ هر کدام از ما بلیتش دستش است.

أَهْلًا بِالضُّيُوفِ. هَلْ عِنْدَكُمْ بِطَاقَاتُ^٦ الدُّخُولِ؟

مهمانان خوش آمدید. آیا بلیت های ورود دارید؟

عَلَى عَيْنِي.

به روی چشمم.

الرِّجَالُ عَلَى الْيَمِينِ وَ النِّسَاءُ عَلَى الْيَسَارِ لِلتَّفْتِيْشِ^٧.

آقایان در سمت راست و خانمها در سمت چپ برای بازرسی.

نَحْنُ جَاهِزُونَ^٨.

ما آماده ایم.

رَجَاءٌ؛ اجْعَلُوا جَوَازَاتِكُمْ فِيْ أَيْدِيكُمْ.

لطفا گذرنامه هایتان را در دستانتان قرار دهید (بگیرید).

التمرين الأول: عَيِّنِ الْجُمْلَةَ الصَّحِيحَةَ وَغَيْرِ الصَّحِيحَةَ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ. ✓ X

- تمرین اول: جمله درست و نادرست را بر حسب حقیقت و واقعیت مشخص کن.
- ۱- الْمِهْرَجَانُ اِحْتِفَالٌ بِمُنَاسَبَةٍ جَمِيلَةٍ، كَمِهْرَجَانِ الْأَزْهَارِ وَ مِهْرَجَانِ الْأَفْلَامِ.
درست
 - ۲- التَّلْجُ نَوْعٌ مِنْ أَنْوَاعِ نُزُولِ الْمَاءِ مِنَ السَّمَاءِ يَنْزِلُ عَلَى الْجِبَالِ فَقَطْ.
نادرست
 - ۳- يَحْتَفِلُ الْإِيرَانِيُّونَ بِالنُّورُوزِ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ السَّنَةِ الْهَجْرِيَّةِ الشَّمْسِيَّةِ.
درست
 - ۴- تَعِيشُ الْأَسْمَاكُ فِي النَّهْرِ وَ الْبَحْرِ وَ لَهَا أَنْوَاعٌ مُخْتَلِفَةٌ.
درست
 - ۵- الْإِعْصَارُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ لَا تَنْتَقِلُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.
نادرست

التمرين الثاني: ضَعِ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. «كَلِمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ». تمرین دوم: عدد مناسب را در دایره قرار بده (یک کلمه اضافه است)

- ۱- مُكَيِّفُ الْهَوَاءِ كُولر (۵) يَدْرُسُ فِيهِ الطُّلَّابُ. دانش آموزان در آن درس می خوانند
- ۲- الْمِشْمِشُ زردآلو (۳) مَا لَيْسَ مَفْتُوحًا؛ بَلْ مَسْدُودًا آنچه باز نیست؛ بلکه مسدود است.
- ۳- الْمَغْلَقُ بسته (۱) جِهَازٌ لِخُلَاصٍ مِنْ حَرَارَةِ الصَّيْفِ دستگاهی برای رهایی از گرمای تابستان
- ۴- الْخَضِرَةُ سرسبز (۲) فَكَيْهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَفَّفَةً وَ غَيْرَ مُجَفَّفَةٍ.
- ۵- الْأَصْفُ کلاس (۰) میوه ای که مردم آن را خشک و غیر خشک می خورند.

التمرين الثالث: عَيِّنِ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادِفَةَ وَالْمُتَضَادَّةَ. = ≠

تمرین سوم: کلمات مترادف و متضاد را مشخص کن
أَنْزَلَ / أَصْبَحَ / حَفَلَتْ / رَفَعَ / صُعِدَ / صَارَ / حُجِرَ / مِهْرَجَانُ / نُزُولُ / غُرْفَةٌ

/ / / /

أَنْزَلَ ≠ رَفَعَ أَصْبَحَ = صَارَ حَفَلَتْ = مِهْرَجَانُ رَفَعَ ≠ صُعِدَ
پایین آورد ≠ بالا برد شد = شد جشن = جشنواره پایین آمدن ≠ بالا رفتن

غُرْفَةٌ = حُجْرَةٌ

اتاق = اتاق

الْتَّمْرِينُ الرَّابِعُ: تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ، وَعَيِّنِ الْفِعْلَ الْمُتَعَدِّيَ.

تمرین چهارم: جملات زیر را ترجمه کن و فعل متعدی را مشخص کن.

۱- النَّاسُ نِيَامٌ؛ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا^۲. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

مردم خفتگان هستند؛ پس هرگاه بمیرند بیدار می شوند.

۲- شَاهَدَ النَّاسُ سُقُوطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ.

مردم افتادن ماهی ها را از آسمان مشاهده کردند. فعل متعدی: شاهد.

۳- يَزْرَعُ الْجَاهِلُ الْعُدْوَانَ فَيَحْصُدُ الْخُسْرَانَ.

نادان دشمنی را می کارد پس زیان درو می کند. فعل متعدی: یزرع، یحصد.

۴- ذَهَبَتْ سُمَيَّةٌ إِلَى مُدِيرَةِ الْمَدْرَسَةِ.

سمیه به سمت مدیر مدرسه رفت.

۵- يَرْجِعُ الطُّلَابُ مِنَ السَّفَرِ الْعِلْمِيَّةِ.

دانشجویان از گردش علمی باز می گردند.

سنگ قبر بانو دکتر آنه ماری شیمل اسلام پژوه، خاورشناس و مولوی شناس آلمانی

آراسته به حدیث پیامبر اسلام ﷺ

۱- نیام: خفتگان ۲- انْتَبَهَوْا: بیدار شدند (بیدار شوند)

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: تَرْجِمِ الْآيَاتِ التَّالِيَةَ.

تمرین پنجم: آیات زیر را ترجمه کن.

﴿سَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾

کسانی که ستم کردند؛ خواهند دانست

﴿يَعْرِفُونَهُمْ﴾

آن‌ها را می‌شناسند

﴿رَجَعُوا إِلَيْهِمْ﴾

به سوی آن‌ها بازگشتند

﴿يَقُولُونَ سَمِعْنَا﴾

می‌گویند شنیدیم

﴿وَلَا تَيَاسُوا﴾

و ناامید نشوید

﴿أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

می‌دانم آنچه را نمی‌دانید

﴿إِرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكَ﴾

به سوی پروردگارت بازگرد

﴿اسْتَخْرَجَهَا﴾

آن را بیرون آورد

﴿أَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُونَ﴾

بیشترشان شکر نمی‌کنند

﴿لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ﴾

بر چیزی قادر نیست.

﴿نَجَعَلَهُمْ أُمَّةً﴾

آن‌ها را پیشوایانی قرار می‌دهیم

﴿ظَلَمْتُ نَفْسِي﴾

به خودم ستم کردم

﴿اغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا﴾

ما را ببامرز و بر ما رحم کن

﴿اغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ﴾

صورت‌هایتان را بشوید

﴿أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ﴾

داخل بهشت شوید

﴿يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ﴾

در زمین جستجو می‌کند

﴿وَأَتْرَكَ الْبَحْرَ﴾

و دریا را ترک کن.

﴿قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا﴾

گفت از آن خارج شو

بارم	نمونه سوال درس سوم دهم انسانی	
۱	<p>ترجم کلمات الّتی تحتها خط.</p> <p>الف. النَّاسُ نِيَامٌ.</p> <p>ب. تَحَدَّثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ.</p> <p>ج. مِهْرَجَانٍ مَطَرِ السَّمَكِ.</p> <p>د. كَم عدد مرافقين.</p>	۱
۰.۵	<p>اكتب في الفراغ كلمة متضادة و مترادفة.</p> <p>إصبح- نزول- أنزل- غرفة</p> <p>حجره=</p> <p>صعود ≠</p>	۲
۰.۵	<p>عين الكلمة الغريبة في المعنا.</p> <p>أحجار إعصار الثلج المطر</p>	۳
۰.۵	<p>اكتب مفرد أو جمع الكلمتين.</p> <p>فلم (جمع)=</p> <p>مياه (مفرد)=</p>	۴
۵	<p>ترجم هذه الجمل الى الفارسيّة.</p> <p>الف. اللهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتَثِيرُ سَحَاباً فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ.</p> <p>ب. يُلاحظُ النَّاسُ غَيْمَةً سوداءً عظيمةً و رياحاً قويّةً و مطراً شديداً.</p> <p>ج. يحدثُ اعصارٌ شديدٌ فيسحبُ الأسماكَ إلى السَّمَاءِ بقوةٍ.</p> <p>د. رجاءٌ؛ أجعلوا جوازاتكم في أيديكم.</p> <p>هـ. يزرعُ الجاهلُ العُدوانَ فيحصدُ الخسرانَ.</p> <p>و. ياخذُ النَّاسُ الأسماكَ لطبخها و تناولها.</p>	۵
۰.۵	<p>انتخب الترجمة الصحيحة.</p> <p>يحدثُ مطر السّمك سنوياً في الهندوراس.</p> <p>الف. باران ماهی سالانه در هندوراس رخ می دهد.</p> <p>ب. باران ماهی ماهانه در هندوراس رخ داده است.</p>	۶
۱.۵	<p>كَمَل الفراغات في الترجمة الفارسيّة.</p> <p>الف. حَيَّرَت هذه الظَّاهِرَةُ النَّاسَ سنواتٍ طويلةً فَمَا وَجَدُوا لَهَا جواباً.</p> <p>این پدیده، طولانی مردم را شگفت زده کرد ولی برای آن جوابی</p> <p>ب. أَعْلَمُ ما لا تَعْلَمُونَ. آنچه را</p> <p>تَنمو الشَّجَرَةُ مِنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ. درخت از کوچک</p>	۷
۱	<p>ترجم الافعال الّتی تحتها خط.</p> <p>الف. حَاوَلَ العُلَماءُ معرفةَ سِرِّ تلكِ الظَّاهِرَةِ العجيبَةِ.</p> <p>ب. بعدَ ساعتينِ تُصْبِحُ الارضُ مَفروشةً بالأسماكِ.</p> <p>ج. اغسلوا وجوهكم.</p> <p>د. يَقولونَ سَمِعنا.</p>	۸

٣	انتخب جواباً صحيحاً. الف. الفعل اللّازم: (يقطعُ - يجلسُ) ب. الفعل المتعدّي: (ذهبُ - زانُ) ج. ما هي صيغة الفعل؟ إستغفروا (مفرد مذكر غائب - جمع مذكر غائب) د. ما هي صيغة الفعل؟ ظلمتُ (متكلم وحده - مفرد مذكر مخاطب) هـ. المضارع من « استخرج » (يخرجُ - يستخرجُ) و. الأمر من « تشتغل » (اشتغل - اشتغال)	٩												
٢	ترجم الأفعال الثلاثية المزيدة ثم عيّن نوع الباب. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>اعتذر:</td> <td>يعتذر:</td> <td>اعتذر:</td> <td>اعتذر:</td> <td>اعتذر:</td> <td>اعتذر:</td> </tr> <tr> <td>إسترجع:</td> <td>يسترجع:</td> <td>إسترجع:</td> <td>إسترجع:</td> <td>إسترجع:</td> <td>إسترجع:</td> </tr> </table>	اعتذر:	يعتذر:	اعتذر:	اعتذر:	اعتذر:	اعتذر:	إسترجع:	يسترجع:	إسترجع:	إسترجع:	إسترجع:	إسترجع:	١٠
اعتذر:	يعتذر:	اعتذر:	اعتذر:	اعتذر:	اعتذر:									
إسترجع:	يسترجع:	إسترجع:	إسترجع:	إسترجع:	إسترجع:									
١	ضع فيل الدائرة العدد المناسب. ١. المهرجان ٢. الإعصار ٣. الثلج ٤. مُغلق ○ ريحٌ شديدةٌ تنقلُ من مكانٍ إلى مكانٍ آخر. ○ احتفالٌ عامٌ بمناسبةٍ جميلةٍ. ○ من أنواعِ نزولِ الماءِ مِنَ السَّمَاءِ ○ ما ليسَ مفتوحاً بل مسدوداً.	١١												
١	عيّن الصحيح و الخطأ حسب الحقيقة. الف. المِشمشُ فاكهةٌ لونها أصفر. ب. مكيفُ الهواءِ جهازٌ للخلاصِ من حرارةِ الصيفِ. ج. تعيشُ الأسماكُ في السَّمَاءِ و الجبالِ. د. يحتفلُ الإيرانيونُ بالنوروزِ في نهايةِ السنّةِ الشمسيّةِ.	١٢												
١.٥	اقرأ النص التالي ثم اجب عن الاسئلة. تحدثُ مطرُ السمكِ في الهندوراس مرتين في السنّة أحياناً. فيلاحظُ الناسُ إعصاراً شديداً يسحبُ الاسماكِ إلى السَّمَاءِ. الف. في ايّ بلدٍ يحدثُ مطرُ السمكِ؟ ب. كمّ مرّةً تحدثُ مطرُ السمكِ؟ ج. ماذا يلاحظُ الناسُ قبلَ نزولِ السمكِ مِنَ السَّمَاءِ؟	١٣												
١	رتب الكلمات و اكتب سؤالاً و جواباً. عندكم - الدخول - بطاقات - هل -؟ كلُّ واحدٍ - نَعَم - مِنّا - بيده - بطاقته.	١٤												

بارم	کلید سوالات تشریحی	
۱	<p>ترجم کلمات الّتی تحتها خط.</p> <p>الف. خفتگان</p> <p>ب. پدیده</p> <p>ج. جشنواره</p> <p>د. همراهان</p>	۱
۰.۵	<p>اكتب فی الفراغ كلمة متضادة و مترادفة. حجرة = غرفة</p> <p>صعود ≠ نزول</p>	۲
۰.۵	<p>عین الكلمة الغریبة فی المعنا. أحجار</p>	۳
۰.۵	<p>اكتب مفرد أو جمع الكلمتين.</p> <p>فیلم (جمع) = افلام</p> <p>مياه (مفرد) = ماء</p>	۴
۵	<p>ترجم هذه الجمل الی الفارسیة.</p> <p>الف. خدا همان کسی است که بادهای را می فرستد و ابری را بر می انگیزد و آن را در آسمان می گستراند.</p> <p>ب. مردم ابری سیاه بزرگ و رعد و برقی و بادهایی نیرومند و بارانی شدید ملاحظه می کنند.</p> <p>ج. گردباد شدیدی اتفاق می افتد؛ پس با نیرویی ماهی ها را به سمت آسمان می کشد.</p> <p>د. لطفاً گذرنامه هایتان را در دستانتان قرار دهید.</p> <p>ه. نادان دشمنی را می کارد پس زیان درو می کند.</p> <p>و. مردم ماهی ها را برای پختن شان و خوردن شان می گیرند (برمی دارند).</p>	۵
۰.۵	<p>انتخب الترجمة الصحيحة.</p> <p>الف. باران ماهی سالانه در هندوراس رخ می دهد.</p>	۶
۱.۵	<p>کمل الفراغات فی الترجمة الفارسیة.</p> <p>الف. سال هایی - نیافتند</p> <p>ب. می دانم - نمی دانید</p> <p>ج. دانه ای - رشد می کند</p>	۷
۱	<p>ترجم الافعال الّتی تحتها خط.</p> <p>الف. تلاش کرد (تلاش کردند)</p> <p>ب. می شود</p> <p>ج. بشوید</p> <p>د. شنیدیم</p>	۸
۳	<p>انتخب جواباً صحیحاً.</p> <p>الف. الفعل اللّازم: (یجلس)</p> <p>ب. الفعل المتعدی: (زان)</p> <p>ج. ما هی صیغة الفعل؟ إستغفروا (جمع مذکر غائب)</p> <p>د. ما هی صیغة الفعل؟ ظلّمتُ (متکلم وحده)</p>	۹

	ه. المضارع من « استخرج » (يَسْتَخْرِجُ) و. الأمر من « تشتغل » (إشْتغَلِ)																	
٢	ترجم الأفعال الثلاثية المزيدة ثم عيّن نوع الباب. <table border="1"> <tr> <td>اعتذر: پوزش</td> <td>اعتذر: پوزش</td> <td>اعتذر: پوزش</td> <td>اعتذر: پوزش</td> </tr> <tr> <td>خواست</td> <td>می خواهد</td> <td>بخواه</td> <td>خواستن</td> </tr> <tr> <td>استرجع: پس</td> <td>استرجع: پس</td> <td>استرجع: پس</td> <td>استرجع: پس</td> </tr> <tr> <td>گرفت</td> <td>می گیرد</td> <td>بگیر</td> <td>گرفتن</td> </tr> </table>	اعتذر: پوزش	اعتذر: پوزش	اعتذر: پوزش	اعتذر: پوزش	خواست	می خواهد	بخواه	خواستن	استرجع: پس	استرجع: پس	استرجع: پس	استرجع: پس	گرفت	می گیرد	بگیر	گرفتن	١٠
اعتذر: پوزش	اعتذر: پوزش	اعتذر: پوزش	اعتذر: پوزش															
خواست	می خواهد	بخواه	خواستن															
استرجع: پس	استرجع: پس	استرجع: پس	استرجع: پس															
گرفت	می گیرد	بگیر	گرفتن															
١	ضع فيل الدائرة العدد المناسب. ١. المهرجان ٢. الإعصار ٣. الثلج ٤. معلق ② ریحٌ شديدةٌ تنقلُ من مكانٍ إلى مكانٍ آخر. ① احتفالٌ عامٌ بمناسبةٍ جميلةً. ③ من أنواعِ نزولِ الماءِ مِنَ السماءِ ④ ما ليسَ مفتوحاً بل مسدوداً.	١١																
١	عيّن الصّحيح و الخطاء حسب الحقيقة. الف. صحيح ب. صحيح ج. غلط د. غلط	١٢																
١.٥	اقرأ النص التالي ثم اجب عن الاسئلة. الف. في الهندوراس ب. مرتين في السنة احياناً. ج. يلاحظُ الناسُ إعصاراً شديداً يسحبُ الاسماك إلى السماء.	١٣																
١	رتب الكلمات و اكتب سوالاً و جواباً. هل عندكم بطاقات الدخول؟ نعم كل واحدٍ منّا بطاقته بيده.	١٤																

سوالات تستی:

۱. عین الصحیح فی الترجمة: «نزول المطر و الثلج من الظواهر الطبيعية في العالم»

الف. بارشها ب. پدیدهها ج. نعمتها د. ابرها

۲. عین الصحیح للتعريب للكلمة التي تحتها خط. با دوستم به جشنواره گلها رفتم.

الف. مهرجان ب. جنّة ج. إعصار د. رائحة

۳. عین الصحیح فی الترجمة. يُحاولُ فريقٌ من العلماء التَّعرِّفَ عَلَى الأَنجَمِ في السَّمَاءِ.

الف. دیدن ب. شناختن ج. جستوجو د. بررسی

۴. عین الكلمة التي لا تناسب الكلمات الأخرى.

الف. بحر ب. مُحيط ج. سَوْدَاء د. نَهر

۵. عین ما لیسَ جَمَعاً مُكْسَراً.

الف. البقاع ب. الازهار ج. الإعصار د. الأفلام

۶. عین الصحیح لتعريب الكلمة التي تحتها خط. « برخی از میوهها خشک شده نیز مصرف می شوند.»

الف. أخضر ب. مَجْفَفَةٌ ج. أَصْفَر د. مَطْبُوخَةٌ

۷. عین فعلاً من باب «اِفْتِعَال».

الف. اِسْتَقْبَلَ ب. اِسْتَغْفَرَ ج. اِسْتَرَقَ د. اِسْتَعْلَمَ

۸. عین الجواب الصّحيح: ما المَصْدَرُ من «تَعَلَّمَ».

الف. تَعَلَّمَ ب. تعاليم ج. تَعَلَّمَ د. تَعْلِيم

۹. عین المناسب للفراغين: أنت و هما

الف. تَغْرِسُ / تَحْصُدَانِ ب. غَرَسَتْ / حَصَدُوا ج. تَغْرِسِينَ / يَحْصُدَانِ د. غَرَسَتْ / حَصَدُوا

۱۰. عین الخطاء.

الف. الماضي من «يَسْتَعْلِمُ»: اِسْتَعْلَمَ

ب. الأمر من «تَحْتَفِلُ»: اِحْتَفِلْ

ج. المضارع من «اِنْقَطَعُ»: يَنْقَطِعُ

د. المصدر من «يَنْتَبِهُ»: تَنْبِيهِ

پاسخنامه:

۱. ب----- ۲. الف----- ۳. ب----- ۴. ج----- ۵. ج----- ۶. ب----- ۷. ج----- ۸. الف----- ۹. ج----- ۱۰. د

تهیه شده در

گروه زبان و ادبیات عرب استان بوشهر